

Ojciec Józef Romuald Filonowicz

Ojciec Romuald urodził się 20 października 1906 roku we wsi Wierzchlesie, w Polsce. Zmarł w Stambule 23 marca 1981 roku. Przez całe swoje życie wykazywał przywiązanie do Polski i wartości patriotycznych. W czasie I wojny światowej uczęszczał przez trzy lata do szkoły niemieckiej a potem rozpoczął naukę w gimnazjum polskim. W wieku 20 lat poczuł powołanie do służby Bogu. W 1928 roku dotarł do zakonu w Asyżu, gdzie odbył nowicjat, a w 1934 roku złożył śluby kapłańskie w Osimo. W styczniu 1936 roku rozpoczął misję duszpasterską w Turcji. Od tej pory pozostał w służbie zakonu i kościoła św. Antoniego poświęcając wszystkie swoje zdolności wspólnocie polskiej w Turcji, dla której przez 45 lat był proboszczem i ojcem. Największą zasługą o. Filonowicza było odbudowanie i zaktywizowanie polskiego duszpasterstwa w Turcji. Działalność ta została bardzo pozytywnie oceniona przez ówczesnego delegata apostolskiego Angelo Giuseppe Roncalli, przyszłego Papieża Jana XXIII. Ważnym etapem w działalności duszpasterskiej o. Filinowicza był okres II wojny światowej. Nastąpił wtedy wyraźny wzrost aktywności religijnej Polaków i w konsekwencji obowiązki polskiego duszpasterza znacznie się zwiększyły. W 1941 roku utworzył w budynku Ambasady RP w Ankarze kaplicę pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej. Przy kaplicy istniał chór, kilkoro dzieci przystąpiło do komunii świętej, jedno dziecko zostało ochrzczone. Dzięki pomocy Polaków zamieszkałych i pracujących w Turcji kaplica otrzymała wspaniały ołtarz.

O. Filonowicz od początku swojego pobytu w Turcji utrzymywał bliskie kontakty z polską wioską Polonezkoy i jej mieszkańcami. Mimo licznych utrudnień, do 1952 roku, tj. do momentu przybycia nowego proboszcza raz w tygodniu odprawiał nabożeństwo w Adampolu. W 1958 roku adampolski proboszcz nie chcąc przyjąć obywatelstwa tureckiego musiał opuścić Turcję. Aby zapewnić

obywatelstwa tureckiego musiał opuścić Turcję. Aby zapewnić ciągłość opieki duchowej ówczesny internuncjusz apostolski wydał dekret, którym ustanowił o. Filonowicza proboszczem parafii w Polonezkoy. Decyzja ta nie została uzgodniona z władzami tureckimi i o. Filonowicz otrzymał nakaz wyjazdu z Turcji. Do wydalenia jednak nie doszło dzięki interwencji arcybiskupa Józefa Gawliny u Papieża Jana XXIII. Po cofnięciu decyzji przez władze tureckie o. Filonowicz kontynuował swoją misję w Stambule.

Największym wydarzeniem dla całej tureckiej Polonii było spotkanie z Papieżem-Polakiem, Janem Pawłem II, podczas Jego pobytu w Turcji w 1979 roku. W niecałe półtora roku po tym historycznym spotkaniu o. Filonowicz zmarł. W czasie uroczystości pogrzebowych mowę pożegnalną wygłosił ówczesny Konsul Generalny Mateusz Bereżecki, a o. Filonowicz został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

O. Filonowicz pozostawił po sobie liczne artykuły i zapiski historyczne, które publikowane były za jego życia w różnych periodykach w Polsce oraz w Argentynie, Francji, Turcji, USA i we Włoszech. Na szczególne podkreślenie zasługuje wydawany przez 20 lat „Katolicki Kalendarz Polaka w Turcji”. Publikacja ta przyczyniła się do zachowania przez Polonię turecką polskich tradycji, kultury i języka.

O. Filonowicz przez wszystkie lata swej posługi duszpasterskiej w Turcji cieszył się wielkim uznaniem i szacunkiem, pozostając w pamięci jako wybitny kapłan i patriota, człowiek prawy i dobroczynny.

Tekst powstał na podstawie referatu mgr Jerzego Drożdża, przygotowanego z okazji VII Międzynarodowego Sympozjum Biografistyki Polonijnej pt. " Duchowieństwo polskie w świecie. Historia i współczesność"(Rzym, 17-18 października 2002r.).